

واکاوی شهود عرفانی

ولی الله نصیری

استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه شهرکرد

چکیده

شهود عرفانی، مهمترین ویژگی انسان است که او را از دیگر موجودات، متمایز و او را شایسته مقام خلافت الهی ساخته است. سرچشمه هایی که انسان برای کسب شهود عرفانی به آن مجهز شده است، عبارتند از: حواس ظاهری، عقل و قلب که موجب شده اند انسان بتواند شناخت را به حسی، عقلی و شهود عرفانی تقسیم نماید. اغلب اندیشمندان بر یکی از این مبادی تأکید ورزیده و بر این اساس مکاتب متعددی را نظیر حس گرایی، خرد گرایی و یا شهود گرایی پدید آورده اند که هر کدام از این مشرب ها از یک نحله فکری نشأت می گیرد. اما این سؤال مطرح است که ارتباط و تأثیر متقابل این مبادی شناختی در قرآن و آموزه های وحیانی چگونه است؟ لذا این رساله با ایده کشف و تبیین نوع ارتباط و تأثیر میان مبادی شناخت در قرآن، صورت گرفت. این پژوهش از روش کیفی (از نوع توصیفی - تحلیلی) همراه با استنباط بهره برده است. از این رو با بررسی آیات مرتبط با مسأله شناخت حسی و شهود عرفانی و نیز با بهره گیری از تفاسیر عرفانی و منابع و نظریات صاحب نظران، نتایج، استنباط و تبیین گردید.

کلید واژه ها: شهود، اسلام، عرفان، باطن، ظاهر.